Lietas Nr. 11091086509
Lietas arhīva Nr. KA04-0102-14/16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 24.februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja, tiesnese S.Amola

tiesneses Z.Lagzdiņa
D.Kalniņa

ar sekretāru T.Siļjonenko

piedaloties prokurorei B.Balodei

aizstāvei, zvērinātai advokātei A.Ignatjevai

izskatīja atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā krimināllietu **/pers. B/**, **personas kods /personas kods/,** apsūdzībā pēc Krimināllikuma125.panta otrās daļas 2.punkta un 15.panta ceturtās daļas un 125.panta otrās daļas 2.punkta sakarā ar apsūdzētā aizstāves, zvērinātas advokātes A.Ignatjevas iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 22.maija spriedumu.

Iepazinusies ar apelācijas sūdzības motīviem un pārbaudījusi pierādījumus lietā, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

konstatēja

ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 22.maija spriedumu /pers. B/ tika atzīts par vainīgu un notiesāts par to, ka tīši nodarījis miesas bojājumus, kas bīstami dzīvībai (smagus miesas bojājumus), ja tas izdarīts pret divām personām, proti:

2008.gada 13.jūnijā ap plkst. 22:40 /pers. B/, atrodoties pie spēļu zāles „Klondaika" Rīgā, Merķeļa ielā 5, konflikta laikā, nolūkā nodarīt kaitējumu /pers. C/ veselībai, tīši iedūra 4 reizes ar nazi /pers. C/ krūšu kurvja kreisajā pusē, vēderā un kreisajā rokā, nodarot miesas bojājumus – durti grieztas brūces krūškurvja kreisā pusē ieejošās pleiras dobumā un vēdera priekšējā sienā. Uz vēderplēves dobumu nepenetrē. Zemādas emfizēma krūškurvja kreisā pusē. Minētie miesas bojājumi pēc sava rakstura pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami cietušā dzīvībai. Turklāt, šī paša konflikta laikā, vienlaicīgi /pers. B/, nolūkā nodarīt kaitējumu arī /pers. D/ veselībai, tīši iedūra vienu reizi ar nazi /pers. D/, nodarot viņam miesas bojājumus – durti griezts krūškurvja un vēdera ievainojums, ieejošs vēderplēves un kreisās pleiras dobumā ar kuņģa, diafragmas un kreisās plaušas bojājumiem. Durti grieztā brūce lokalizējas uz krūškurvja priekšējās virsmas kreisajā pusē 10.ribas līmenī pa priekšējo paduses līniju. Minētie miesas bojājumi pēc sava rakstura pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami dzīvībai. Pēc miesas bojājumu nodarīšanas /pers. C/ un /pers. D/, /pers. B/ devās prom no nozieguma izdarīšanas vietas.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka ar savām darbībām /pers. B/ nodarīja /pers. C/ un /pers. D/ tīšus miesas bojājumus, kas bīstami dzīvībai, proti, izdarīja Krimināllikuma 125.panta otrās daļas 2.punktā paredzēto noziedzīgu nodarījumu.

Bez tam, ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 22.maija spriedumu /pers. B/ tika atzīts par vainīgu un notiesāts par to, katīšimēģināja nodarīt divām personām miesas bojājumus, kas bīstami dzīvībai (smagus miesas bojājumus), proti:

2009. gada naktī no 27. uz 28. jūniju ap plkst. 04:00 /pers. B/ ieradās /adrese/, kur /pers. E/ rīkoja viesības un, kur bija sapulcējušies /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/ u.c. personas. Starp /pers. F/, /pers. G/ un viņiem nepazīstamo /pers. B/ sākās mutisks konflikts, ka /pers. B/ ienācis svešā dzīvoklī. /pers. B/ redzot, ka dzīvoklī ir liels skaits nepazīstamu personu un uzsāktais konflikts var izvērsties viņam par sliktu, skaļi pateica, ka dzīvoklī neko neuzsāks un aizgāja prom. Būdams sadusmots par notikušo, /pers. B/ aiz atriebības un nolūkā nodarīt miesas bojājumus palika gaidīt iznākam no dzīvokļa /pers. F/ un /pers. G/.

Kad /pers. F/ un /pers. G/ izgāja laukā, pie mājas ieejas durvīm /adrese/ ar nazi viņiem uzbruka /pers. B/, kurš abus gaidīja, lai īstenotu savu noziedzīgo nodomu. /pers. B/ apzinājās, ka izdara dūrienus ar nazi dzīvībai svarīgos orgānos – krūškurvī un vēdera dobumā, tādējādi vēlēdamies /pers. F/ un /pers. G/ nodarīt smagus miesas bojājumus, kas bīstami cietušā dzīvībai, izdarīja vienu dūrienu /pers. F/ krūškurvja kreisajā pusē, tādējādi nodarot cietušajam sekojošus miesas bojājumus – durti penetrējošu brūci uz kreiso pleirālo dobumu krūškurvja kreisajā pusē; grieztu brūci kreisajā augšdelmā, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi smagiem

miesas bojājumiem, kas bīstami cietušā dzīvībai. Bet cietušajam /pers. G/, izdarot vienu dūrienu vēdera rajonā, nenodarīja smagus miesas bojājumus no savas gribas neatkarīgu iemeslu dēļ, jo dūriena rezultātā nebija skarts vēdera dobums, bet tādējādi nodarīja cietušajam sekojošus miesas bojājumus: durti-grieztu nepenetrejošu brūci vēdera dobumā, brūci vēdera priekšējā sienā, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi pie viegliem miesas bojājumiem, kas izraisīja īslaicīgas veselības traucējumus uz laiku virs 6 dienām, bet ne ilgāk kā 21 dienu.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 15.panta ceturtajā daļā un 125.panta otrās daļas 2.punktā.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 22.maija spriedumu /pers. B/ tikasodīts pēcKrimināllikuma 125.panta otrās daļas 2.punkta ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) gadiem ar policijas kontroli uz 2 (diviem) gadiem; pēcKrimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 125.panta otrās daļas 2.punkta- ar brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) gadiem ar policijas kontroli uz 2 (diviem) gadiem.Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskatot piespriestos sodus- brīvības atņemšana uz 5 (pieciem) gadiem ar policijas kontroli uz 3 (trīs) gadiem.

Par minēto tiesas spriedumu apsūdzētā aizstāve, zvērināta advokāte A.Ignatjeva iesniegusi apelācijas sūdzību, kurā norādīja, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā, jo ir nelikumīgs, nepamatots, Kriminālprocesa likuma 511.panta otrajai daļai un 512.panta pirmajai daļai neatbilstošs.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka /pers. B/ vaina viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā nav pierādīta, nav gūti pierādījumi tam, ka apsūdzētajam būtu nodoms nodarīt smagus miesas bojājumus.

Aizstāve lūdza tiesu ņemt vērā apstākli, ka abi cietušie iesaistījušies konfliktā, kurš notika starp citām personām, proti, starp /pers. J/, /pers. K/ un /pers. L/, un tieši pēdējām /pers. B/ nāca palīgā. Lietā ir noskaidrots, ka konflikta laikā, pirms miesas bojājumu gūšanas, cietušie pielietoja vardarbību gan pret /pers. L/, gan arī pret /pers. B/. Minēto faktu nenoliedz paši cietušie, ka arī tas izriet no videoierakstā fiksētā. Aizstāve norādījusi, ka apsūdzībā norādītajā vietā un laikā /pers. B/ bija tiesības aizstāvēties pret vairāku personu uzbrukuma.

Aizstāve lūdza apelācijas instances tiesu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 22.maija spriedumu atcelt pilnībā un /pers. B/ darbības kvalificēt saskaņā ar Krimināllikuma 128.pantu. Tāpat aizstāve lūdza tiesu atzīt, ka lietā netika ievērotas apsūdzētā tiesības uz procesa pabeigšanu sapratīgā termiņā, un mīkstināt /pers. B/ sodu.

Tiesas sēdē **zvērināta advokāte A.Ignatjeva** iesniegto apelācijas sūdzību uzturēja daļā par soda mīkstināšanu. Norādīja, ka /pers. I/ apcietinājumā atrodas jau gandrīz četrus gadus un nav lietderīgi turpināt strīdu pēc būtības. /pers. B/ savu vainu un visus faktiskos apstākļus atzīst. Apsūdzētais lietā sniedzis liecības, norādījis uz cietušo prettiesisko rīcību, ko apstiprina arī liecinieces /pers. M/ liecības- cietušie konfliktā iesaistījušies pēc savas iniciatīvas un viņiem bija iespēja jebkurā laikā to pārtraukt. Apstākli, ka cietušo darbībās ir saskatāma prettiesiska rīcība, advokāte lūdza vērtēt saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 5.punktu. Cietušo neadekvāta rīcība un agresivitāte konkrētajā situācijā neattaisno /pers. B/ rīcību, tomēr tā bija apsūdzētā sekundāra rīcība uz pret viņu vērstu agresivitāti. Aizstāve lūdza ņemt vērā arī to, ka /pers. B/ daļēji atlīdzinājis cietušajiem nodarītos materiālos zaudējumus.

Bez tam, zvērināta advokāte A.Ignatjeva norādījusi, ka lietā nav ievērotas apsūdzētā tiesības uz lietas pabeigšanu saprātīgos termiņos. Apsūdzētais nav vainīgs pie tā, ka liecinieki neieradās uz tiesas sēdēm, taču procesa sarežģījumi nekādā gadījumā nevar veidot nelabvēlīgas sekas. /pers. B/ ilgu laiku atrodas slēgtā tipa ieslodzījuma vietā, nevar realizēt Latvijas sodu izpildes kodeksā paredzēto soda izciešanas režīma pakāpenisku mīkstināšanu, nevar realizēt tiesības uz pirmstermiņa atbrīvošanu, un visi šie apstākļi veido viņam nelabvēlīgas sekas. /pers. B/ ilgstoši atrodas cietuma apstākļos, kur notiek personības degradācija un kriminalizācija. Netaisnīgi bargs sods rada personai netaisnības sajūtu un padara resocializāciju par neiespējamu.

Advokāte lūdza tiesu ņemt vērā minētos apstākļus un samazināt /pers. B/ sodu, aprobežojoties ar apcietinājumā jau pavadīto laiku.

Tiesas sēdē **apsūdzētais /pers. B/** uzturēja apelācijas sūdzību daļā par sodu un norādīja, ka savu vainu atzīst un nožēlo, ka ir izveidojusies tāda situācija. Paskaidroja, ka nevienam negribēja nodarīt miesas bojājumus, taču atzīst un nožēlo to, ka cilvēki cietuši.

Tiesas sēdē **prokurore B.Balode** atzina par pamatotu tiesas sēdē pieteikto lūgumu par apsūdzētajam noteiktā soda samazināšanu, norādot, ka motīvi tam ir citi, nekā norādījusi advokāte. Prokurore lūdza tiesu ņemt vērā to, ka noziedzīgie nodarījumi izdarīti 2008.gada 13.jūnijā un 2009.gada 27., 28.jūnijā. Tolaik aktuālās likuma redakcijas panta sankcijas minimālā robeža bija brīvības atņemšana uz trīs gadiem. No 2013.gada 1.aprīļa spēkā ir likums „Grozījumi Krimināllikuma", kuru Pārejas noteikumu 6.punkts paredz, ka, ja par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikums pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredz zemāku brīvības atņemšanas soda minimālo robežu, tiesa to ņem vērā, nosakot brīvības atņemšanas sodu. AT Senāts savos nolēmumos atzinis, ka šī ir imperatīva norma un tiesai tā obligāti jāņem vērā. Pirmās instances tiesa savā spriedumā nav atsaukusies uz Pārejas noteikumu 6.punktu, tādejādi tiesa to nav ņēmusi vērā, līdz ar ko sods ir samazināms.

Bez tam, prokurore lūdza tiesu piemērot Krimināllikuma 49^1.pantu. Apsūdzētais bija aizturēts 2010.gada 22.aprīlī un kopš šī laika atrodas apcietinājumā. Tiesas sēžu atlikšanas iemesli nebija saistīti ar /pers. B/ rīcību.

Ņemot vērā Krimināllikuma 49^1.pantu un Pārejas noteikumu 6.punktu, prokurore lūdza tiesu samazināt /pers. B/ piemēroto sodu.

Prokurore lūdza apsūdzēto sodīt pēc Krimināllikuma 125.panta otrās daļas 2.punkta ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 6 mēnešiem, ar policijas kontroli uz 2 gadiem; pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas, Krimināllikuma 125.panta otrās daļas 2.punkta- ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un 6 mēnešiem, ar policijas kontroli uz 2 gadiem. Galīgo sodu /pers. B/ noteikt saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, brīvības atņemšanu uz 4 gadiem ar policijas kontroli uz 3 gadiem.

Noklausījusies apsūdzētā paskaidrojumus, advokātes un prokurores viedokļus, pārbaudījusi pierādījumus uzturētās apelācijas sūdzības daļas robežās, tiesu kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 22.maija spriedums ir atceļams daļā par /pers. B/ piespriesto sodu, un piespriestais sods ir samazināms.

Tā kā tiesas sēdē apelācijas sūdzība tika uzturēta tikai daļā par soda samazināšanu, tiesu kolēģija secina, ka lietā vairs nepastāv strīds par /pers. B/ vainu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 125.panta otrās daļas 2.punkta, 15.panta ceturtās daļas un 125.panta otrās daļas 2.punkta. Tiesu kolēģija uzskata, ka pierādījumu pārvērtēšanai apelācijas instances tiesā par apsūdzētā vainu nav pamata.

Izlemjot jautājumu par /pers. B/ noteiktā soda samazināšanu, tiesu kolēģija ņem vērā Krimināllikuma 46.pants nosacījumus, vērtē noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta piekto daļu apsūdzētais /pers. B/ izdarījis sevišķi smagu noziegumu un sevišķi smaga nozieguma mēģinājumu. Noziegumi ir vērsti pret personas dzīvību un veselību.

Pirmās instances tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu atzinusi to, ka viņš atlīdzinājis cietušajiem /pers. F/ un /pers. G/ pieteiktās materiālā kaitējuma kompensācijas.

Tiesu kolēģija uzskata, ka par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu ir atzīstams arī tas, ka viņš savu vainu atzinis un izdarīto nožēlojis.

Apelācijas instances tiesas sēdē zvērināta advokāte A.Ignatjeva norādīja, ka apsūdzētā atbildību mīkstina arī tas, ka inkriminētie nodarījumi bija izdarīti cietušo prettiesiskās rīcības dēļ.

Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 5.punkts paredz, ka par atbildību mīkstinošu apstākli ir atzīstams tas, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts cietušā prettiesiskas vai amorālas uzvedības ietekmē.

Tiesu kolēģija uzskata, ka advokātes minētais apstāklis lietā nav konstatējams. Lietas izskatīšanas laikā netika gūts apstiprinājums tam, ka cietušie rīkojās prettiesiski, ka apsūdzētā dzīvība vai veselība bija apdraudēta, un ka /pers. B/ darbības bija vērstas uz aizstāvības nodrošināšanu. Tiesu kolēģija šajā daļā piekrīt pirmās instances tiesas viedoklim un pievienojas spriedumā izklāstītajai argumentācijai.

Tiesu kolēģija atzīst, ka atbildību pastiprinošie apstākļi saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu lietā pamatoti netika konstatēti.

Par apsūdzētā personību lietā noskaidrots, ka /pers. B/ dzimis /datums/Rīgā, ir Latvijas Republikas nepilsonis, ar deklarēto dzīvesvietu, neprecējies, apgādājamo personu nav, uz noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas brīdi bija nesodīts, līdz aizturēšanai strādāja celtniecībā Apvienotajā Karalistē.

Tiesu kolēģija konstatē, ka, nosakot apsūdzētajam sodu, pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā likuma „Grozījumi Krimināllikumā", kas stājies spēkā 2013.gada 1.aprīlī, Pārejas noteikumu 6.punktu. Gadījumā, ja par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža, tiesa to ņem vērā, nosakot brīvības atņemšanas sodu.

Noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas laikā spēkā esošā Krimināllikuma 125.panta otrās daļas sankcijas redakcija paredzējusi brīvības atņemšanas sodu no trim līdz divpadsmit gadiem. Aktuālā Krimināllikuma redakcija par 125.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu paredz brīvības atņemšanas sodu no diviem līdz desmit gadiem.

Apstāklis, ka spēkā esošā likuma redakcija paredz zemāku brīvības atņemšanas soda minimālo robežu ir ņemams vērā nosakot apsūdzētajam sodu.

Bez tam, tiesu kolēģija ņem vērā Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmo daļu, kurā noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

Tiesu kolēģija atzīst, ka konkrētajā lietā ir pārkāptas apsūdzētā tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

Kā izriet no krimināllietas materiāliem, noziedzīgie nodarījumi izdarīti 2008.gada jūnijā un 2009.gada jūnijā, savukārt pirmās instances tiesas spriedums krimināllietā taisīts tikai 2013.gada 22.maijā. Lietas izmeklēšanu un izskatīšanu tiesā vilcinājuši liecinieki, arī apelācijas instances tiesas sēdes vairākkārt bija atliktas tieši liecinieku neierašanās dēļ. Tiesu kolēģija uzskata, ka termiņš, kurā notika šis kriminālprocess, ievērojot apsūdzētajam inkriminētos nodarījumus, kriminālprocesā iesaistīto personu skaitu un lietas apjomu, nav atzīstams par saprātīgu Kriminālprocesa likuma 14.panta izpratnē.

Krimināllikuma 49.^{1}panta pirmā daļa nosaka, ka, ja tiesa konstatē, ka nav ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tā var: 1) šo apstākli ņemt vērā pie soda noteikšanas un sodu mīkstināt; 2) noteikt sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā; 3) noteikt citu, vieglāku soda veidu, nekā par

attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēts likumā.

Tiesu kolēģija atzīst, ka konkrētajā lietā pastāv pamats Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punkta piemērošanai.

Ievērojot prokurores un advokātes viedokļus par brīvības atņemšanas soda apmēru, tiesu kolēģija uzskata, ka /pers. B/ par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta otrās daļas 2.punktā, noteiktais sods ir samazināms par vienu gadu; par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 15.panta ceturtajā daļā un 125.panta otrās daļas 2.punktā, sods ir samazināms par sešiem mēnešiem. Par samērīgu un taisnīgu galīgo sodu tiesu kolēģija atzīst brīvības atņemšanu uz 4 gadiem un policijas kontroli uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

nosprieda

Atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 22.maija spriedumu daļā par /pers. B/ piespriesto sodu.

/pers. B/ par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta otrās daļas 2.punktā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīt ar brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) gadiem ar policijas kontroli uz 2 (diviem) gadiem.

/pers. B/ par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 15. panta ceturtajā daļā un 125. panta otrās daļas 2.punktā sodīt, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, ar brīvības atņemšanu uz 2(diviem) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem ar policijas kontroli uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskatot piespriestos sodus, galīgo sodu /pers. B/ noteikt brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) gadiem ar policijas kontroli uz 3 (trīs) gadiem.

Pārējā daļā spriedumuatstāt negrozītu.

Nolēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Krimināllietu departamentā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantos paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesā.

Pilns nolēmums pieejams no 2014.gada 12.marta.

Tiesnese referente S.Amola

Tiesneši Z.Lagzdiņa

D.Kalniņa